

**Керівництво зі стрілецької
справи 5,45-мм автомати
Калашнікова (АК-74, АКС-74,
АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм
ручні кулемети Калашнікова
(РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н,
РПКС-74Н)**

Ця військова керівна деталізована публікація “Керівництво зі стрілецької справи 5,45-мм автомати Калашнікова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н) (далі – Керівництво) розроблено робочою групою офіцерів в Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного спільно з управлінням бойової підготовки Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, Центром оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України та погоджено з командуванням видів (окремих родів військ (сил)) Збройних Сил України і зацікавленими структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України

УПРАВЛІННЯ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ КОМАНДУВАННЯ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО
З НАЦІОНАЛЬНОЮ АКАДЕМІЄЮ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО ТА ЦЕНТРОМ
ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ ПІДГОТОВКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає

КЕРІВНИЦТВО ЗІ СТРЕЛЕЦЬКОЇ СПРАВИ 5,45-ММ АВТОМАТИ КАЛАШНІКОВА (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) ТА 5,45-ММ РУЧНІ КУЛЕМЕТИ КАЛАШНІКОВА (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н)

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

УДК 358.116

К 36

Керівництво зі стрілецької справи 5,45-мм автомати Калашнікова (АК-74, К 36 АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н). — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 130 с.

ISBN 978-611-01-2863-6

Ця військова керівна деталізована публікація «Керівництво зі стрілецької справи 5,45-мм автомати Калашнікова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н) (далі – Керівництво) розроблено робочою групою офіцерів в Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного спільно з управлінням бойової підготовки Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, Центром оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України та погоджено з командуванням видів (окремих родів військ (сил) Збройних Сил України і зацікавленими структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил України.

ISBN 978-611-01-2863-6

© «Центр учбової літератури», 2023.

ЗМІСТ

	ВСТУП	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	7
1	ПРИЗНАЧЕННЯ І БОЙОВІ ВЛАСТИВОСТІ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)	8
1.1	Призначення і бойові властивості автомата (кулемета)	8
1.2	Поняття про будову автомата (кулемета) і роботу його частин	10
2	РОЗБИРАННЯ ТА ЗБИРАННЯ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)	12
2.1	Порядок неповного розбирання автомата (кулемета)	12
2.2	Порядок збирання автомата (кулемета) після неповного розбирання	16
2.3	Порядок повного розбирання автомата (кулемета)	17
2.4	Порядок збирання автомата (кулемета) після повного розбирання	21
2.5	Примикання і відмикання багнета	23
3	ПРИЗНАЧЕННЯ, БУДОВА ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА), ПРИЛАДДЯ ТА НАБОЇ.	25
3.1	Призначення, будова частин і механізмів автомата (кулемета)	25
3.2	Приладдя до автомата (кулемета)	40
3.3	5,45-мм бойові набойі	41
4	РОБОТА ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)	44
4.1	Положення частин і механізмів до заряджання	44
4.2	Робота частин і механізмів при заряджанні	45
4.3	Робота частин і механізмів при стрільбі	46
4.4	Робота частин і механізмів при стрільбі одиночними пострілами	47
4.5	Затримки при стрільбі із автомата (кулемета) і способи їх усунення	48
5	ДОГЛЯД ЗА АВТОМАТОМ (КУЛЕМЕТОМ), ЙОГО ЗБЕРІГАННЯ	51
5.1	Загальні положення	51
5.2	Поточне обслуговування	52
5.3	Зберігання автоматів (кулеметів) і набойів	55
6	КОНТРОЛЬНИЙ ОГЛЯД АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА) І ПІДГОТУВАННЯ ЙОГО ДЛЯ СТРІЛЬБИ	57
6.1	Загальні положення	57
6.2	Порядок контрольного огляду автомата (кулемета) солдатами і сержантами	57
6.3	Порядок контрольного огляду автомата (кулемета) офіцерами	59
6.4	Огляд бойових набойів	61
6.5	Підготовка автомата (кулемета) до стрільби	62
7	ПЕРЕВІРКА БОЮ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА) І ПРИВЕДЕННЯ ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ	63
7.1	Загальні положення	63

7.2	Перевірка бою	64
7.3	Приведення до нормального бою	67
7.4	Вивірка прицілу НСПУ, перевірка бою і приведення до нормального бою автомата (кулемета) з прицілом НСПУ	67
8	ПРИЙОМИ СТРІЛЬБИ ІЗ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)	69
8.1	Загальні положення	69
8.2	Підготування до стрільби	71
8.3	Здійснення стрільби	78
8.4	Припинення стрільби	85
8.5	Прийоми стрільби з упору та із-за укриттів	88
8.6	Прийоми стрільби на ходу	91
8.7	Прийоми стрільби з лиж	93
8.8	Прийоми стрільби при пересуванні	96
8.9	Прийоми стрільби по повітряним цілям	99
8.10	Прийоми стрільби із вертольотів	103
9	ПРАВИЛА СТРІЛЬБИ З АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)	105
9.1	Загальні положення	105
9.2	Спостереження за полем бою і цілевказівки	105
9.3	Вибір цілі	106
9.4	Вибір прицілу, точки прицілювання і цілика	106
9.5	Вибір моменту для відкриття вогню	108
9.6	Ведення вогню, спостереження за його результатами і коректування	109
9.7	Стрільба по нерухомих і цілям, що з'являються	109
9.8	Стрільба по цілям, що рухаються	110
9.9	Стрільба по повітряним цілям	112
9.10	Стрільба в горах	114
9.11	Стрільба в умовах обмеженої видимості	114
9.12	Стрільба в умовах радіоактивного, хімічного та біологічного зараження	116
9.13	Стрільба під час руху автоматника (кулеметника)	117
9.14	Стрільба з вертольотів	118
9.15	Постачання набоями і витрати в бою	119
Додатки:		
1	Балістичні та конструктивні дані 5,45-мм автомата Калашнікова (АК-74 та АКС-74), 5,45-мм ручного кулемета Калашнікова (РПК-74 та РПКС-74) та 5,45-мм патрона до них	120
2	Пробивна дія кулі зі сталевим осердям 5,45 - мм набою при стрільбі з автомата Калашнікова (АК-74 і АКС-74) та ручного кулемета Калашнікова (РПК-74 і РПКС-74)	121
3	Балістичні та конструктивні дані патронів зі звичайним (сталевим) осердям	122
4	Перевищення траєкторії над лінією прицілювання	123
5	Виконання навчальних вправ з вогневої підготовки за системою БарС з АК-74 (РПК-74)	124
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	130

ВСТУП

Під час ведення бойових дій в Операції об'єднаних сил (раніше Антитерористична операція) ЗС України (далі – ООС (АТО) накопичений досвід щодо виконання бойових завдань з застосуванням 5,45-мм автомату Калашнікова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручного кулемету Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н) (далі – автомату (ручного кулемету)).

На сьогоднішній час позиційна війна вносить нові вимоги в тактику застосування автомату (ручного кулемету) та потребує нових підходів в підготовці військовослужбовців. За досвідом ведення бойових дій в ООС (АТО) основна мета застосування автомату (ручного кулемету) подавлення у противника волі до ведення ефективного і точного вогню, а також нанесення втрат його живій силі у ближньому бою, як вдень так і вночі.

У Керівництві викладено призначення, бойові властивості, будова і правила поводження з 45-мм автоматом Калашнікова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручним кулеметом Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н), який знаходиться на озброєнні у військових частинах (підрозділах) Збройних Сил України.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Вправа – цілеспрямоване та планомірно організоване виконання розумових та практичних дій (прийомів) з метою засвоєння знань, оволодіння, формування та удосконалення практичних умінь та навичок.

Дія (-ї) – виконання чогось, вплив на щось.

Методика – це сукупність різних методів, які використовуються керівником (викладачем, інструктором) в навчальному процесі для досягнення певної мети з визначеного предмету підготовки.

Метод навчання – це сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється передача та засвоєння знань та формування вмінь.

Навички військовослужбовця – здатність військовослужбовця автоматично виконувати певні дії. Практичне застосування знань, умінь та навичок у ході навчального процесу забезпечує їх перетворення на професійну майстерність.

Норматив – часовий, кількісний і якісний показник виконання окремими військовослужбовцями або підрозділами поставлених завдань, прийомів і дій, пов'язаних із застосуванням зброї та військової техніки в ході бойової підготовки.

Предмет навчання – система понять про явища, закономірності, закони, теорії будь-якої відповідної сфери діяльності із визначенням потрібного рівня сформованості у тих, хто навчається, певної сукупності знань, умінь і навичок.

Прийом – окрема дія, рух.

Процес – сукупність ряду послідовних дій, спрямованих на досягнення певного результату.

Професійна майстерність – здатність військовослужбовця цілеспрямовано та творчо використовувати свої знання, уміння та навички в процесі практичної діяльності з отриманням відповідного досвіду.

Показ – це сукупність прийомів і дій, за допомогою яких у тих, хто навчається, формуються конкретні уяви про прийоми і дії.

Спосіб – певна дія (послідовність дій), прийом або система прийомів, яка дає можливість зробити, здійснити що-небудь, досягти чогось.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (прийомів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

Уміння військовослужбовця – здобута на основі отриманих завдань у військовій сфері здатність військовослужбовців виконувати належним чином певні дії на практиці. Систематичні та цілеспрямовані тренування тих, хто навчається шляхом виконання певних дій, які забезпечують перетворення знань та умінь на навички.

Форма навчання – організаційна складова процесу військового навчання, яка відображає сукупність умов, в яких здійснюється навчання, а саме: склад тих, хто навчається, структуру заняття, місце його проведення, тривалість.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

У цьому Керівництві умовні позначення та скорочення наведено в тексті.

1. ПРИЗНАЧЕННЯ І БОЙОВІ ВЛАСТИВОСТІ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)

1.1. Призначення і бойові властивості автомата (кулемета)

1.1.1. 5,45-мм автомат Калашнікова (рисунок 1) є індивідуальною зброєю, а 5,45-мм ручний кулемет Калашнікова (рисунок 2) є зброєю механізованого (мотопіхотного) відділення. Вони призначені для знищення живої сили і ураження вогневих засобів ворога. Для ураження ворога у рукопашному бою до автомата приєднується багнет.

Для стрільби і спостереження в умовах природної нічної освітленості до автоматів АК-74Н, АКС-74Н і кулеметам РПК-74Н, РПКС-74Н* приєднується нічний стрілецький приціл універсальний (НСПУ).

1.1.2. Для стрільби з автомата (кулемета) застосовуються набойі із звичайними (із сталевим осердям) і трасуючими кулями.

Умовні позначки:

а – з постійним прикладом (АК-74); б – із прикладом що складається (АКС-74); в – з постійним прикладом та нічним прицілом (АК-74Н); г – із прикладом що складається та нічним прицілом (АКС-74Н).

Рисунок 1 – загальний вигляд 5,45-мм автомата Калашнікова.

Примітка. Додаткові літери у скороченого найменування автомата (кулемета) означають: “Н” – з нічним прицілом; “С” – із прикладом що складається.

а.

б.

Умовні позначки:

а – з постійним прикладом (РПК-74); б – з нічним прицілом РПК-74Н);

Рисунок 2 – загальний вид 5,45-мм ручного кулемета Калашнікова.

Із автомата (кулемета) ведеться автоматичний або одиночний вогонь. Автоматичний вогонь є основним видом вогню; він ведеться короткими (до 5 пострілів) і довгими (із автомата до 10 пострілів, з кулемета – до 15 пострілів) чергами і безперервно. Подавання набоїв при стрільбі здійснюється із коробчатого магазину ємністю: у автомата – на 30 набоїв, у кулемета – на 45 набоїв. Магазили автомата і кулемета взаємозамінні.

Прицільна відстань стрільби із автомата (кулемета) – 1000 м. Найбільш дійсний вогонь по наземних цілях: у автомата – на відстані до 500 м, у кулемета на відстані до 600 м, а по літакам, гелікоптерам і парашутистам у автомата і кулемета на відстані до 500 м. Зосереджений вогонь із автоматів і кулеметів по наземним груповим цілям ведеться на відстані до 1 000 м.

Відстань прямого пострілу: у автомата по грудній фігурі – 440 м, по бігучій фігурі – 625 м; у кулемета по грудній фігурі – 460 м, по бігучій фігурі – 640 м.

Темп стрільби – близько 600 пострілів за хвилину.

Бойова швидкострільність: при стрільбі чергами із автомата – до 100, із кулемета – до 150 пострілів у хвилину; під час стрільби поодинокими пострілами із автомата – до 40, із кулемета – до 50 пострілів за хвилину.

Вага автомата без багнета із спорядженими набоями пластмасовим магазином: АК-74 – 3,6 кг; АК-74Н – 5,9 кг; АКС-74 – 3,5 кг; АКС-74Н – 5,8 кг. Вага багнета з піхвами – 490 гр.

Вага кулемета із спорядженими набоями магазином: РПК-74 – 5,46 кг; РПК-74Н – 7,76 кг; РПКС-74 – 5,61 кг; РПКС-74Н – 7,91 кг.

Інші відомості про автомати (кулемети) викладені у додатках 1 - 4.

1.2. Поняття про будову автомата (кулемета) і роботу його частин

1.2.1. Автомат (кулемет) складається із наступних основних частин і механізмів (рисунок 3):

ствола із ствольною коробкою, прицільним пристроєм, прикладом і пістолетною рукояткою;

кришки ствольної коробки;

затворної рами з газовим поршнем;

затвору;

зворотного механізму;

газової трубки із ствольною накладкою;

ударно-спускового механізму;

цівки;

магазину.

Крім того, у автомата є дульне гальмо-компенсатор і багнет, а у кулемета – полум'ягасник і сошка.

В комплект автомата (кулемета) входять: належність, ремінь і сумка (у кулемета дві сумки) для магазинів; в комплект автомата (кулемета) із складним прикладом крім цього входить чохол для автомата (кулемета) з кишенею для магазину, а в комплект автомата (кулемета) з нічним прицілом входить також нічний стрілецький приціл універсальний (НСПУ).

1.2.2. Автоматична дія автомата (кулемета) основана на використанні енергії порохових газів, що відводяться із каналу ствола в газову камеру.

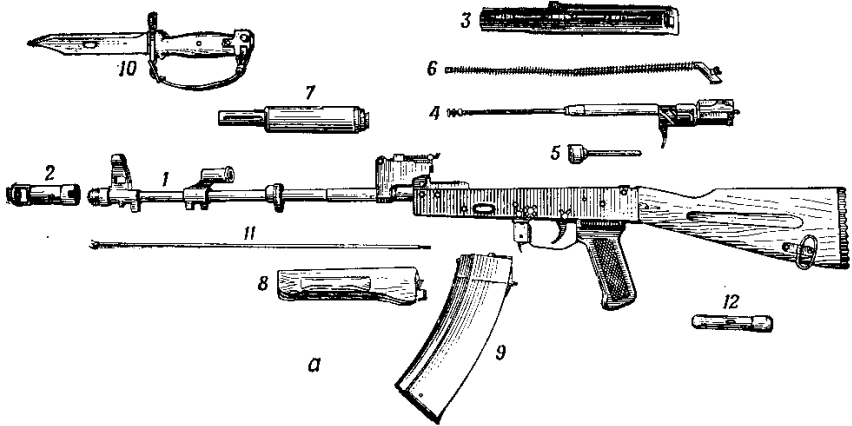
Під час пострілу частина порохових газів, що слідує за кулею, поринають через отвір у стінці ствола в газову камеру, тиснуть на передню стінку газового поршня і відкидають поршень та затворну раму із затвором у заднє положення. При відході затворної рами назад, здійснюється відчинення затвору, затвор виймає із набійника гільзу і викидає її назовні, затворна рама стискає попертальну пружину і зводить курок (ставить його на звід автоспуску).

В переднє положення затворна рама із затвором повертається під дією попертального механізму, затвор при цьому досилає черговий набій із магазину в набійник і зачинає канал ствола, а затворна рама виводить шептало автоспуску з-під взводу автоспуску курка. Курок стає на бойовий звід.

Зачинення затвору здійснюється його обертанням навколо повздовжньої осі вправо, в результаті чого бойові виступи затвору входять за бойові упори ствольної коробки.

Якщо перевідник встановлено на автоматичний вогонь то стрільба буде продовжуватися до тих пір, доки натиснутий спусковий гачок і в магазині є набої.

Якщо перевідник встановлено на поодинокій вогонь, то при натисканні на спусковий гачок буде здійснено лише один постріл: для здійснення наступного пострілу необхідно відпустити спусковий гачок і натиснути на нього знову.

Умовні позначки:

а – автомата; б – кулемета;

1 – ствол із ствольною коробкою, з ударно-спусковим механізмом, прицільним пристроєм, прикладом та пістолетною ручкою, а у кулемета з сошкою; 2 – дульне гальмо-компенсатор; 3 – кришка ствольної коробки; 4 – затворна рама з газовим поршнем; 5 – затвор; 6 – поворотальний механізм; 7 – газова трубка із ствольною накладкою; 8 – цівка; 9 – магазин; 10 – багнет; 11 – шомпол; 12 – пенал належності; 13 – полум'ягасник.

Рисунок 3 – основні частини автомата (кулемета) та його приладдя.

2. РОЗБИРАННЯ І ЗБИРАННЯ АВТОМАТА (КУЛЕМЕТА)

Розбирання автомата (кулемета) може бути неповним і повним: неповне – для чищення, змащування і огляду автомата (кулемета); повне – для чищення при сильному забрудненні автомата (кулемета), після того як він був під дощем чи в снігу і при ремонті. Надмірно часто розбирати автомат (кулемет) шкідливо, оскільки прискорює зношування частин і механізмів.

Розбирання і збирання автомату (кулемету) здійснювати на столі або чистій підстилці; частини і механізми складати у порядку розбирання, бути з ними обережними, не класти одну частину на другу і не застосовувати надмірних зусиль і різких ударів. При збиранні автомата (кулемета) звірити номери на його частинах; у кожного автомата (кулемета) номеру на ствольній коробці повинні відповідати номери на газовій трубці, затворній рамі, затворі, кришці ствольної коробки та інших частинах.

Навчання розбиранню і збиранню на бойових автоматах (кулеметах) дозволяється лише у виняткових випадках і з дотриманням особливої обережності з частинами і механізмами.

Перед розбиранням кулемета встановити його на сошку дульною частиною ліворуч, для чого звільнити ноги сошки від пружинної застібки і відвести сошку від ствола так, щоб її ноги займали фіксоване положення. В кінці розбирання кулемета скласти ноги сошки, для чого, утримуючи кулемет лівою рукою у вертикальному положенні, правою рукою (дещо зводячи ноги сошки) притиснути їх до стволу і закріпити пружинною застібкою.

2.1. Порядок неповного розбирання автомата (кулемета)

1. Від'єднати магазин. Утримуючи автомат (кулемет) лівою рукою за шийку прикладу або цівку правою рукою обхопити магазин (рисунок 4); натискаючи великим пальцем на застібку, подати нижню частину магазину вперед і відокремити його. Після цього перевірити: чи нема набою у набійнику, для чого опустити перевідник донизу, поставити його у положення “АВ” чи “ОД”; відвести ручку затворної рами назад, оглянути набійник, відпустити ручку затворної рами і спустити курок із бойового взведення.

Рисунок 4 – від'єднання магазину автомата Калашнікова.

При розбиранні автомата (кулемета) з нічним прицілом, після від'єднання магазину, від'єднати нічний приціл, для чого відвести ручку затискного пристрою вліво і назад, зсовуючи приціл назад, від'єднати його від автомата (кулемета).

2. Вийняти пенал належності із гнізда прикладу. Утопити пальцем правої руки кришку гнізда так, щоб пенал під дією пружини вийшов із гнізда; відкрити пенал і вийняти із нього протирку, йоршик, викрутку і виколотку.

У автоматів із складним прикладом пенал носить у кишені сумки для магазинів.

3. Від'єднати шомпол. Відтягнути кінець шомпола від ствола так, щоб його головка вийшла з-під упора на основі мушки (рисунок 5) і витягнути його. Якщо шомпол туго виходить, дозволяється користуватися виколоткою, яку слід вставити в отвір головки шомпола, відтягнути від ствола кінець шомпола і вийняти його.

Рисунок 5 – від'єднання шомпола.

4. Від'єднати у автомата дульне гальмо-компенсатор, у кулемета полум'ягасник (рисунок 6) Утопити викруткою фіксатор дульного гальма-компенсатора (полум'ягасника). Звернути дульне гальмо-компенсатор (полум'ягасник) із різьбового виступу основи мушки (із ствола), обертаючи його проти годинникової стрілки. У випадку надмірно тугого обертання дульного гальма-компенсатора (полум'ягасника) дозволяється здійснювати відвертання його за допомогою виколотки (шомпола), вставленої у вікна гальма-компенсатора (щілини полум'ягасника).

Рисунок 6 – від'єднання гальма-компенсатора (полум'ягасник у РПК).

5. Від'єднати кришку ствольної коробки. Лівою рукою обхопити шийку приклада, великим пальцем цієї руки натиснути на виступ направляючого стержня поворотального механізму, правою рукою припідняти вгору задню частину кришки ствольної коробки (рисунок 7) та від'єднати кришку.

Рисунок 7 – від'єднання кришки ствольної коробки.

6. Від'єднати поворотальний механізм. Утримуючи автомат (кулемет) лівою рукою за шийку приклада, правою подати вперед направляючий стержень поворотального механізму до виходу його п'ятки із повздовжнього пазу ствольної коробки; припідняти задній кінець направляючого стержня (рисунок 8) і вийняти поворотальний механізм з каналу затворної рами.

Рисунок 8 – від'єднання поворотального механізму.

7. Від'єднати затворну раму із затвором. Продовжуючи утримувати автомат (кулемет) лівою рукою, правою відвести затворну раму назад до відмови, припідняти її разом із затвором (рисунок 9) і від'єднати від ствольної коробки.

Рисунок 9 – від'єднання затворної рами із затвором.

8. Від'єднати затвор від затворної рами. Взяти затворну раму у ліву руку затвором догори (рисунок 10) і правою рукою відвести затвор назад, повернути його так, щоб ведучий виступ затвору вийшов із фігурного вирізу затворної рами і вивести затвор вперед.

Рисунок 10 – від'єднання затвору від затворної рами.

9. Від'єднати газову трубку із ствольною накладкою. Утримуючи автомат (кулемет) лівою рукою, правою одягнути пенал належності прямокутним отвором за виступ замикача газової трубки, повернути замикач від себе до вертикального положення (рисунок 11) і зняти газову трубку з патрубку газової камери.

Рисунок 11 – від'єднати газову трубку із ствольною накладкою.

2.2. Порядок збирання автомата (кулемета) після неповного розбирання

1. Приєднати газову трубку із ствольною накладкою. Утримуючи автомат (кулемет) лівою рукою, правою насунути газову трубку переднім кінцем на патрубок газової камери: щільно притиснути задній кінець ствольної накладки до ствола і повернути з допомогою пенала належності замикач на себе до входження його фіксатора у виїм на колодці прицілу.

2. Приєднати затвор до затворної рами. Взяти затворну раму у ліву руку, а затвор у праву і вставити його циліндричною часиною в канал рами, повернути затвор так, щоб його ведучий виступ ввійшов у фігурний виріз затворної рами і просунути затвор вперед.

3. Приєднати затворну раму із затвором до ствольної коробки. Взяти затворну раму в праву руку так, щоб затвор утримувався великим пальцем у передньому положенні. Лівою рукою охопити шийку приклала, правою ввести газовий поршень в порожнину колонки прицілу і просунути затворну раму вперед на стільки, щоб відгини ствольної коробки ввійшли у пази затворної рами, легким зусиллям притиснути її до ствольної коробки і просунути вперед.

4. Приєднати повертальний механізм. Правою рукою ввести повертальний механізм у канал затворної рами; стискаючи повертальну пружину, подати направляючий стержень вперед і опустивши дещо донизу, ввести його п'яту у повздовжній паз ствольної коробки.

5. Приєднати кришку ствольної коробки. Вставити кришку ствольної коробки переднім кінцем у напівкруглий виріз на колодці прицілу; натиснути на задній кінець кришки долонею правої руки вперед і донизу так, щоб виступ направляючого стержня повертального механізму ввійшов у отвір кришки ствольної коробки.

6. Спустити курок з бойового взведення і поставити на запобіжник. Натиснути на спусковий гачок і підняти перевідник вгору

7. Приєднати у автомата дульне гальмо-компенсатор, у кулемета - полум'ягасник. Повернути дульне гальмо-компенсатор (полум'ягасник) на різьбовий виступ основи мушки (на ствол) до упору. Якщо паз дульного гальма-компенсатора (полум'ягасника) не співпав з фіксатором, необхідно відвернути

дульне гальмо-компенсатор чи полум'ягасник (не більше одного оберту) до збігу пази з фіксатором.

8. Приєднати шомпол.

9. Вкласти пенал у гніздо приклада. скласти у пенал протирку, йоршик, викрутку і виколотку і зачинити його кришкою, вкласти пенал дном у гніздо приклада (рисунок 12) і утопити його так, щоб гніздо зачинилося кришкою. у автоматів із складним прикладом пенал вкладають у кишеню сумки для магазинів.

Рисунок 12 – вкладання пеналу належності до гнізда прикладу.

10. Приєднати магазин до автомата (кулемета). Утримуючи автомат (кулемет) лівою рукою за шийку приклада чи цівку, правою ввести у вікно ствольної коробки зачіп магазину (рисунок 13) і повернути магазин на себе так, щоб застібка зістрибнула за опорний виступ магазину.

Рисунок 13 – приєднання магазину.

При збиранні автомата (кулемета) з нічним прицілом після приєднання магазину, приєднати приціл НСПУ. Взяти автомат (кулемет) за цівку, змістити паз затискного пристрою прицілу із планкою зброї переконавшись в тому, що ручка затискного пристрою знаходиться у задньому положенні, просунути приціл вперед до упору і закріпити його, повернувши ручку вперед до відмови.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ